

mel i sucre

GRENSA
TORONA

Obra Cultural Balear

SANT JOAN

Setembre 1989, núm. 111

EN AQUEST NÚMERO HI TROBAREU

— Notícies locals.

— L'Ull de Vidre

— Pinzellades turístiques des del centre de l'illa, per Andreu Bauçà..

— Estimada Roqueta, per Bàrbara Matas Sastre.

— La darrera putada, per Mateu Sastre.

— Melisucresport, per E.C.

— Entrevista a Pep Ribas, per Arnau Company.

— Toponímia santjoanera: Son Esteve, per Francesc Canuto.

— Trossos: Els escuts heràldics. L'escut d'Horta, per Guillem Florit i Mateu Sastre.

— Els bonsais, per Antoni Barceló de Gosalba.

— Mel i sucre, dolcet, dolcet, per Joan Bauçà.

— Agenda.

MEL I SUCRE - Setembre, núm. 111
Butlletí informatiu de l'Obra Cultural Balear a Sant Joan

LOCAL SOCIAL: Casa de Cultura, carrer de Bellavista, 13.

CONSELL DE REDACCIÓ: Guillem Florit, Joan Font, Mateu Sastre, Miquel Company, Gracià Sànchez, Andreu Bauçà, Joan Sastre, Joan Morey, Joan Moratinos, Arnau Company, Cosme J. Nigorra.

Tirada actual: 500 exemplars.

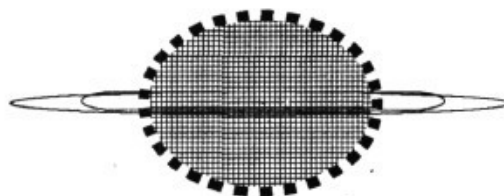
Els articles originals s'han d'entregar abans de dia 18 del mes en curs.

NOTA: S'adverteix als possibles lectors de MEL I SUCRE que aquesta revista, amb els seus escrits i comentaris, pot ferir la sensibilitat dels esperits no acostumats.

Dipòsit legal: 49.1983

COBERTA: Fotografia de Climent Picornell.
CONTRACOBERTA: Final de festa.

Imprès a: Informacions Llevant, S.A.
Passeig Ferrocarril, 1
Tel. 55 03 28 Manacor.

NOTÍCIES LOCALS

— Els ciclistes han tingut durant aquesta mesada una activitat feresta. Gairebé no hi ha hagut dia que no hagin trepitjat l'asfalt de les carreteres de Mallorca. Sembla que aquest estiu hi ha hagut un nombre bastant elevat de nous ciclistes. El temps, com tots sabeu, ha acompanyat en desmesura. I fins i tot n'hi hagué alguns que desafiaren els rivals d'altres pobles a una cursa que tingué lloc a Llorito.

— Com cada mes, els vells, i no tan vells, sortiren d'excursió al Port de Pollença i Formentor. Aquesta vegada la notícia no fou el menjar sinó la pèrdua d'un membre de l'expedició. Fins i tot es mobilitzà la policia per cercar-lo. Però la realitat fou que el passatger ja havia arribat a Sant Joan en taxi, ja que es pensava que l'havien deixat. Tot quedà en una simple anècdota.

— Les plaques dels noms dels carrers han quedat més o menys ben instal·lades. Així i tot hi ha unes faltes d'ortografia tan grosses que els equips participants a la gimkana de les festes no tingueren gaire dificultats a l'hora de trobar-les.

— Durant l'agost hi ha hagut problemes de tensió elèctrica. S'han fet notar, principalment, a la Torre de l'Aigua i a la Cooperativa. No ha faltat gent que ja ha pensat que l'aigua de la Torre havia baixat molt de nivell i a la bomba li costava molt estirar-la.

— La Penya Motorista, com cada any per aquest temps, reuní els simpatitzants i amics a Cala Sant Vicenç (Pollença), on es menjaren i begueren tot el que feia falta.

Dia 8 d'octubre se celebrarà la tradicional festa del Botifarró. Enguany amenitzarà la vetllada el no menys tradicional Tomeu Penya.

— Dia 8 d'agost es pegà foc la cuina d'una casa del carrer Progrés. La culpa va ser d'una olla plena de cera, que començà a esquitxar. Els bombers no pogueren evitar que la cuina quedàs arrasada.

— L'ambient sufocant d'aquest mes ha tornat posar de moda la pràctica tradicional de sortir a prendre la fresca amb els veinats. Amb aquesta pràctica les tertúlies s'han perllongat fins a altes hores. Cal destacar la que ha tingut lloc a la plaça del Centro per la temàtica i les llargues discussions i enfrontaments.

— El grup folklòric Aires de Pagesia anà a Menorca durant el pont de la Mare de Déu d'Agost per realitzar una sèrie d'actuacions i passar uns dies d'esbarjo.

— El *Mel i Sucre* del mes passat que hi havia al bar Centro fou vilment mutilat per, suposam, un seguidor acèrrim de Macià Manera, que davant l'emocionant escrit el s'endugué per emmarcar.

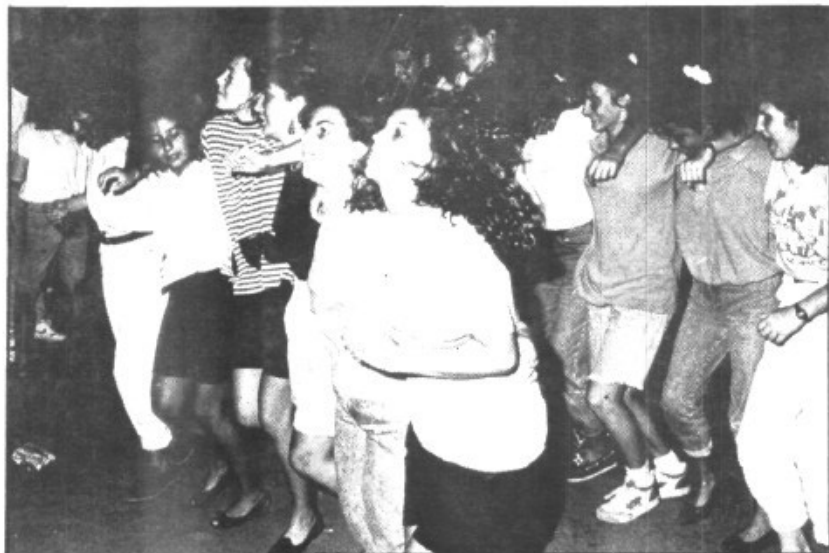
— Darrerament ha proliferat d'una manera notable el renou nocturn. Les motos no s'aturen de fer trull fins a la matinada. Hem sentit a dir que n'hi ha més d'un d'emprenyat i les té promeses als moters. També proliferen els personatges que tenen els cans tancats dins la casa de dia i a la nit els treuen a cagar davant ca'ls altres; també hi pot haver sarau.

— A l'entrada del poble i en algunes casetes de fora vila hi han fet pintades a favor de Macià Manera. També han pintat els rètols amb els noms dels pobles de la rodalia, que estaven en català i els han posat en foraster.

— A la fi han asfaltat el Camp! A més, no sabem com, han asfaltat tots els carrers de la vila que no hi estaven. Es veu que les festes sempre són un bon temps per inaugurar.

Com és de preveure a totes les obres que es fan acceleradament, hi ha hagut problemes amb alguns veïns. L'empresa urbanitzadora s'ha vist obligada a realitzar un rampa d'accés, per solucionar el problema d'un veí al qual la portassa li quedava a l'aire. La rampa espenya el rost que segueix la vorera. Això és un simple exemple.

— Els Calderers es vestiren de llarg per celebrar els vint-i-cinc anys de casats dels senyors. Hi assistí la jet-set de la Mallorca botifarra i, evidentment, la de Sant Joan.

— El 22 d'agost hi hagué una gran disbauxa al Tres Dos amb motiu del tercer aniversari. Es tancà una part del carrer Major per fer una vetllada musical a càrrec de l'excel·lent grup de Mancor Mitja Lluna. La festa acabà amb acudits a càrrec d'en Toni de Son Santandreu. I per acabar-ho d'arreglar el llum s'apagà quan la gent començava a anar com una moto.

— La Guàrdia Civil denuncià un agosarat escopeter local que tirà un parell de trons devers els carrers del Camp. Això ben aviat semblarà l'oeste.

— El dia de la revetlla hi hagué foc devora la costa d'en Pavana. Sembla que no fou res greu. L'amo havia pegat foc a un caramull de floquet i serradís.

— La plaça del Centro ha estat bastants de dies a les fosques. L'Ajuntament ha pensat que només s'havien d'arreglar el dia abans de començar les festes. També hi ha carrers que tenen bombetes fuses de fa estona i les festes no han estat bon temps perquè les canviassin.

— El vespre de la revetlla Sant Joan va estar de sort. Primer es varen encendre els focs

artificials pagats per l'Ajuntament, després d'una gran feinada per trobar-los un lloc adient. Més tard s'hi afegiren els patrocinats per un grupet de ciutadans que sembla que volien protestar de la manera que es canvià el lloc dels altres focs. Segons vox populi, les pressions de la propietària d'un establiment de begudes i d'un conegut botiguer perquè aquests es fessin al seu lloc tradicional foren molt fortes. Es va comentar que l'amenaça de la pèrdua de més de cinquanta vots féu canviar d'opinió el nostre batlle.

— L'altre dia la televisió balear va emetre un reportatge sobre la primera Casa de Repòs que es fa a Mallorca. Per parlar-ne entrevistaren el metge santjoaner Cosme Fiol, Ribes, un dels promotors del projecte.

— El dia de la Mare de Déu d'Agost hi hagué un concert de música clàssica a càrrec dels Solistes de Mallorca, organitzat pel Govern Balear, que interpretaren, entre d'altres peces, les *Quatre Estacions* de Vivaldi.

— Aquest mes s'ha acabat de concretar el desastrós any agrícola. A títol de curiositat podem dir que un senyor, propietari d'unes set quarterades, sembrades d'ordi de primera llavor, recollí uns set mil quilos de gra. Aquest gra no bastà per pagar la llavor, els adobs i els herbicides. Hagué d'afegir-hi 25.000 ptes. A més, en concepte de feina ha pagat 180.000 ptes. Un negoci rodó.

— Des de la darrera setmana d'agost es pot sintonitzar una nova emissora en català, Ràdio Associació de Catalunya (RAC), gràcies al repetidor que ha instal·lat la societat Voltor. Emet 24 hores al dia i la programació és fonamentalment musical. La podeu trobar al 106.7 FM del vostre dial.

— La climatologia d'aquest mes s'ha distingit per la seva poca variabilitat: mínimes de 25 graus i màximes de 35 graus han estat el pa de cada dia. En aquestes condicions es feia difícil dormir i fins i tot treballar. El darrer dia del mes el temps canvià i es va produir la primera tempesta de l'estiu.

L'ULL DE VIDRE

"SA NOSTRA"
CAJA DE BALEARES

Con motivo de las Fiestas Patronales de esta Villa, LA CAJA DE BALEARES, "SA NOSTRA", le invita al "HOMENAJE A LOS MAYORES DE 80 AÑOS".

El acto tendrá lugar el día 27 de Agosto a las 20 horas en la Plaza de la Constitución.

Esperando vernos complacidos con su asistencia le saluda atte.

San Juan a 21 de Agosto de 1.989

CAJA DE BALEARES
"SA NOSTRA"

El Delegado de la Of. de S. JUAN
Fdo. Miguel Gayá Rotger

Semblava que quan la «Caja de Ahorros y Monte de Piedad de las Baleares» va modificar el nom i passà a denominar-se «Sa Nostra», Caixa de Balears, les coses començaven a canviar. Crèiem que no canviaria només el nom, sinó també les actituds.

Vana il·lusió. Tot continua igual. Per al delegat d'aquesta entitat al nostre poble encara existeix una «Plaza de la Constitución», un mes de «Agosto», un poble anomenat «San Juan» i fins i tot unes «Fiestas Patronales». Amb aquest document demostra que està ancorat en el passat. En aquell passat de la finestreta petita i grisa i dels comptes corrents escrits a mà amb el bolígraf. Aquest senyor no sap que la tasca de fer que la nostra llengua no sembli apta només per parlar amb les padrines també li correspon a ell. A ell, a la seva entitat i, evidentment, a molts d'altres. Però a ell també. I si demostra esser analfabet en la seva pròpia llengua almenys podria demanar ajuda. No cal que vagi molt lluny. L'administrativa que fa feina amb ell li pot ajudar. Almenys ella sí que s'ha preocupat d'assistir a un curs de català. Demanar no costa res, ni representa cap tipus de rebaixa. Si no és que, tot i tenint la carrera de magisteri a la butxaca, es vulgui continuar ancorat en el passat més negre i fosc i, cosa encara pitjor, sense intenció de rectificar.

Maldament no ho sembli, entre «La Nuestra» a Sant Joan i «Cajamadrid» a Alcalá de Henares no hi ha tanta diferència. La prova està en el fet que si intercanviassin els directors no es notaria gaire, almenys a Sant Joan.

100.000 pts.
de ahorro

Fiat Uno en septiembre, notable en economía.

Este mes, el Fiat Uno tiene una buena nota en Economía. Porque al comprarte uno, te damos por tu viejo coche 100.000 pts. más de lo que vale.

¿Qué no tienes un coche usado? No importa. Toma nota y no esperes más. Ve a tu Concesionario Fiat y llévate el líder de ventas en Europa en su categoría, por tecnología y diseño de vanguardia.

FIAT

Sólo para coches en existencia en el Concesionario

AUTO VENTA MANACOR

Avda. Fray Junípero Serra, 40 Tel. 550161- MANACOR

PINZELADES TURÍSTIQUES DES DEL CENTRE DE L'ILLA

El Bavaro Beach, construït per Barceló a Santo Domingo

El tema estrella en les converses d'aquest estiu, quant a economia, ha estat sense cap tipus de dubte el turístic. Del turisme n'ha parlat quasi tothom. Que enguany no han vingut turistes com els altres anys és la frase més escoltada a tots els indrets aquest calorós i insuportable estiu.

Els mitjans de comunicació han dedicat nombrosos i amplis espais al tema, amb anàlisis a càrrec de prestigiosos especialistes. Les declaracions de polítics, empresaris, constructors i hotelers han sovintejat dia rera dia al diaris.

Ja se sap que per parlar a fons sobre un tema s'ha estat preparat a fons, i tocar el sector de prop. S'ha d'estar a l'all, com diuen normalment. I el que això subscriu no és precisament un agent turístic.

Però des del centre de l'illa, enmig dels terrossos i el sol que cau de mala manera, l'eixut i la pols, sí es pot destacar i es poden comentar notícies agafades d'aquí i d'allà, que ens van arribant a través dels mitjans de comunicació. Destacar i comentar notícies a les quals nosaltres podem treure punta d'una altra manera diferent a com ho fan els directament implicats pel mateix fet de no dependre tan directament del turisme com en depèn la costa. En poques paraules, ens podem aprofitar del fet de veure els bous des de la barrera per fer una altra tipus d'anàlisi. Comencem.

Un diari publicà la notícia que uns dos-cents residents a Pollença volien denunciar el seu ajuntament a causa de la mala qualitat, salinitat en poques paraules, de l'aigua que els subministrava. Pels mateixos dies era notícia també als diaris la intenció de l'ajuntament de Pollença d'aprovar dues noves urbanitzacions més: la de Formentor i la de Can Culle-

rassa, a les quals suposam que l'ajuntament també haurà de subministrar aigua potable. Els veinats, en lloc de queixar-se de la mala qualitat de l'aigua, i a la qual mentre no plogui no li poden fer res, haurien de pressionar al seu ajuntament perquè no aprovi més construccions turístiques, que són les que faran que l'aigua torni més dolenta o, pitjor, que s'acabi, a causa de la sobreexplotació dels aqüífers. Però no, només es queixen de la mala qualitat. La tasca proteccionista que la facin els altres. A ells només els preocupa el caramel, l'aigua en aquest cas, com als al·lots petits.

Més notícies, el *Diario de Mallorca*, a l'edició del 19-VII-89, publicà una notícia referida a la inversió per part del grup hotelier Barceló de 12.000 milions de pessetes al Carib. Més concretament, la inversió es realitzaria a Mèxic, a la República Dominicana i a Costa Rica. La informació s'il·lustrava amb una fotografia de l'hotel Bavaro Beach del senyor Gabriel Barceló a Santo Domingo. Un hotel de quatre plantes o altures, enmig d'un bosc de palmeres. La comparació d'aquest hotel i dels altres que estan construint tant el grup Barceló com la resta de cadenes hoteleres mallorquines, i no mallorquines però amb interessos a Mallorca, amb els que ells mateixos han fet construir aquí és odiosa i pot posar de molt mala llet a la persona que ho faci.

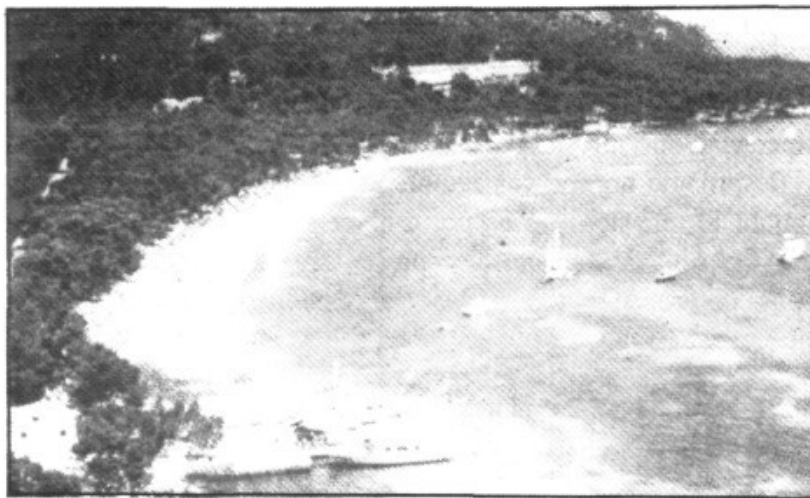
El grup hotelier Sol, el major de l'Estat, que pertany al porrerenc Escarrer, ha construït, entre d'altres, a l'illa de Bali, a la Polinèsia, em sembla, un hotel que, segons els arquitectes que el dissenyaren, imita i respecta les construccions tradicionals dels indígenes de l'illa i alhora s'integra perfectament en el paisatge.

La cadena Iberhotel construeix un hotel a Turquia en un solar de 200.000 metres quadrats, unes 28 quarterades.

Comparar tot això amb el que han fet els mateixos senyors a Magaluf, Cala Major, l'Arenal o Can Picaforf és com a mínim depriment. Però és clar que si aquí s'ha fet el que s'ha fet és perquè els governants ho han permès, els d'abans i els d'ara. En canvi quan surten a construir a fora, els governants d'allà on van, previsors i amb l'exemple del que aquí s'ha fet ja els obliguen a construir amb molta qualitat i respectant l'entorn. En Serrat diu en una de les seves cançons que n'hi ha que van casa d'altri per no embrutar a casa seva. Aquests fan el mateix, però a l'inrevés. La nostra Universitat Balear, per premiar tan digna labor destructiva, nomenà el senyor Escarrer, com ja hem dit abans del grup Sol, doctor honoris causa. En Forges diria: «País!».

L'ajuntament de Lluçmajor, governat per regidors del PSOE aprovà la urbanització de Capocorb Nou, amb una capacitat de 12.000 residents, el mateix nombre que té en aquests moments el poble de Lluçmajor. L'Audiència Nacional ordenà la paralització de les obres per deficiències observades en els projectes presentats a l'ajuntament. Els promotors no aturaren les obres i l'ajuntament només prengué la mesura de precintat els accessos a la urbanització quan els ecologistes del GOB anunciaren que denunciarien el consistori a la justícia per no acomplir la sentència.

Mentrestant, els dirigents del PSOE a

Formentor pot deixar de ser un lloc paradisiàc

nivell insular fan declaracions en què donen la culpa de la crisi turística al Govern Balear que presideix el senyor Cañelles perquè no ha aturat d'hora l'excessiu i incontrolat creixement urbanístic. Ells, però, als ajuntaments on comanden, principalment al de Palma, Calvià, Manacor, Andratx i Lluçmajor fan al contrari: aproven construccions una darrera l'altra. Donen la culpa, com sempre, al contrari.

El mateix PSOE va encapçalar, juntament amb altres organitzacions i col·lectius, els moviments pertinents perquè el Parlament Balear declaràs la platja del Trenc i la Dragonera espais naturals. En aquell temps, els ajuntaments als quals pertanyen aquests indrets eren governats per Unió Campanera, el de Campos, i per la UCD, el d'Andratx. Ara, quan tots els biòlegs diuen que Capocorb és un espai natural que cal preservar, no encapçalen cap moviment de defensa. El màxim que diuen és que el Govern Balear ho hauria de declarar espai natural protegit i que ells no tenen doblers suficients per a les possibles indemnitzacions per als promotors, etc. Diuen el mateix que deien els de Campos i d'Andratx, amb la diferència que ells aleshores no hi estaven d'acord. Com canvien els temps i les persones.

Per acabar, la darrera pinzellada. Els hotelers, màxims responsables de la degradació de la nostra costa i, per tant, del nostre entorn i paisatge, juntament amb els constructors i amb el permís dels polítics governants, han tornat tots ecologistes. Sí senyors, fora

riure, ho heu llegit bé, ecologistes. I tenen com a president un "exaltat" de l'ecologisme, el senyor Forteza-Rey, ecologista manifest. Ara, l'associació que presideix i dirigeix Forteza-Rey, després de nombrosos estudis, ha arribat a la conclusió que aquí no es pot créixer més.

La seva associació vol presentar al·legacions contra la urbanització de Mondragó (Santanyi) i de totes les que es projectin. També diuen que cal reconvertir el sector. Enderrocar els hotels vells i construir-ne de nous amb més categoria, menys places, més espais verds i més respectuosos amb l'entorn —talment com els que fa en Barceló a Santo Domingo—, és la seva aspiració màxima. No deixar-ne fer cap de no si abans no es lliura la Conselleria de Turisme la llicència d'un de vell, com les llicències dels taxis a Palma, és el seu desig suprem. Per aconseguir-ho demanen a l'Administració subvencions i crèdits a baix interès, a llarg termini i, si pot ser, millor a no tornar. Lluny queda per a ells el temps en què aquests mateixos senyors acusaven els anomenats "peluts", que presentaven al·legacions o es ma-

nifestaven contra l'aprovació de macrourbanitzacions, d'anar contra el desenvolupament de l'economia de Mallorca i del benestar de la gent que viu aquí. Sort hauríem duit si aquest esperit nou que els ha entrat els hagués entrat fa molt de temps. Complexos com els de Royaltur, a la Coma, i tot el que l'envolta, o blocs d'apartaments com els d'Alcúdia Pins, a la platja de Muro, no s'haguessin construït, les platges d'aquests indrets serien encara ara verges.

No queda tampoc tan lluny el temps en què els hotelers i afins feien, i fan, grans festes, gaudien, i gaudeixen, de bons viatges i els seus fills es passejaven, i es passegen, en bons GTI, GSI, turbos i altres herbes, perquè tots creguem que han acabat els doblers i per tant l'Estat, és a dir nosaltres els contribuents, els haguem de pagar indirectament la reconversió. No ens demanaren la nostra opinió ni els nostres doblers per a la destrucció; per tant, que no ens els en demanin ara per a la seva salvació. Amén.

Andreu Bauçà

ESTIMADA ROQUETA

Oh! Mallorca generosa i estimada,
som del teu cor generós amb heretat,
tu ets privilegi, oh roqueta benhaurada!
joves i vells som els teus fills emmarats.

De tant en tant gaudim les teves meravelles
amb tot l'afany i esperit del nostre cor,
el mar, la terra i picaroles de les ovelles,
joia preada d'entre jardins la millor flor.

Quan l'auba trenca l'horitzó de la muntanya,
entre algues verdes surt de les ones son bramar,
cant de gavines amb la ronca veu estranya
o sol rajant tempestuós per l'endemà.

Andratx, Sant Telm i nostra alliberada Dragonera,
lluïtant amb força visquem per sempre la teva pau,
hem aconseguit amb lleialtat nostra quimera,
suau muntanyola voltada d'aigua sota el cel blau.

Bàrbara Matas Sastre

LA DARRERA PUTADA

Des de Madrid no s'aturen de fer-nos la traveta. La darrera ha estat a València, i el responsable directe de la putada ha estat el ministre de Transports Comerç i Comunicacions, José Barrionuevo, el qual, al cap i a la fi, no ha fet més que seguir les ordres de la troika dirigent del psocialespanyolisme que regeix els destins d'Espanya i de les colònies perifèriques.

Resulta que no poden consentir que TV3 es vegi al País Valencià i per solucionar el problema se'ls ha ocorregut concedir la mateixa freqüència amb què actualment emet TV3 en aquesta "província" a la nou nada televisió valenciana, TVV. D'aquesta manera, TV3 haurà de deixar d'emetre al País Valencià, o bé haurà de canviar de freqüència amb els corresponents problemes que això comporta.

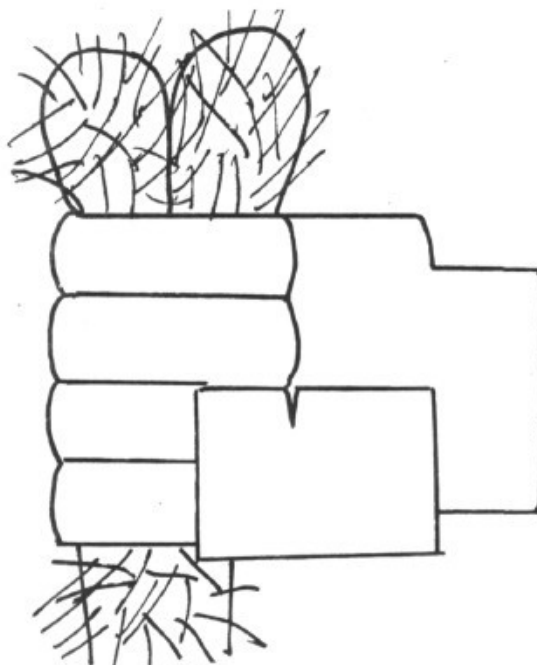
La lògica dels psocialespanyolistes és, al seu parer, irrefutable: TV3 a Catalunya i TVV a València, i res de rebre les emissions d'una o altra televisió a una altra comunitat autònoma. Però, això sí, tots hem de rebre la televisió forastera perquè, o meravella de meravelles, el foraster ho entenem tots, mentre que el "català", el "valencià" o el "baleàric" només ho entenen els pobres indígenes de les "províncies" respectives: Catalunya, València i Balears.

Aquesta gent no s'ha adonat, encara, que hi ha una sèrie de drets essencials per a les persones:

- La llibertat de rebre informació.
- La llibertat d'escollir la informació.
- La llibertat de rebutjar la informació.

És a dir, que si qualcú no vol veure TV3 només ha de fer petjar el botonet i canviar de canal; i que, per altra banda, si hi ha gent que vol veure TV3, l'ha de poder veure sense que des del govern central els posin travetes per impedir-ho.

O possiblement sí se n'han adonat, però es fan els despistats i segueixen fent ús de les mateixes mesures que des de sempre han aplicat a les colònies perifèriques: empenyar, empenyar i empenyar, i si no basta, a cops de garrot damunt el cap.

Al Psoespanyol li agrada estrènyer els collons catalans, valencians i mallorquins.

En Barrionuevo podria haver concedit una altra freqüència a la TVV, podria haver avisat a TV3 que emetés en una altra freqüència, podria haver fet cas dels catalans que demanen que la TVV es rebi a Catalunya (i dels mallorquins que demanen que també es rebi a les Illes); podria haver fet mil coses profitoses i, com sempre, han triat la solució que representa la putada més grossa: concedir la mateixa freqüència a TVV que la que actualment usa TV3 al País Valencià. D'aquesta manera, els negres s'hauran de barallar entre ells (que si la catalana, que si la valenciana), perquè, i això tothom ho sap, si es divideix el contrari sempre és més fàcil guanyar. I, en aquest cas, l'enemic a batre som nosaltres: catalans, valencians i mallorquins.

Les putades dels espanyolistes són com els miracles: no es sap mai per on compareixeran ni de la manera com ho faran. Aquesta vegada ens ha arribat mitjançant la televisió. Altres vegades ha arribat a través de l'exèrcit; deu ser que s'es-tan civilitzant i ara, en lloc de matar, prohibeixen.

M. Sastre

MELISUCRESPORT

CAN TRONCA CAMPIÓ I ELS QUINTOS 89, GUANYADORS MORALS DEL FUTBOLET

El torneig de futbolet d'enguany a duit
cua. Cada any sembla que hi ha d'haver una cosa
o altra. Enguany el personal ha fet que els àrbitres
que començaren a dirigir els partits desaparegues-
sin del mapa. Després d'un dur partit entre els
equips de Can Tronca i Centre I, els àrbitres no
tornaren per la plaça de la Constitució. Crec que els

manera més tranquil·la. I gràcies a tots el torneig
acabà d'una manera digníssima. També voldria
constatar un fet que crec que influeix bastant en
l'actitud dels jugadors, el públic sembla que passa
de tot fins que no hi comença a haver-hi brou;
després tot és una metxa que encén el paller.

Després d'aquestes tristes disquisicions

Can Tronca fou el campió.

únics culpables foren els mateixos jugadors que
cada partit pressionaven els àrbitres. Com més
s'apropava el final de la lligueta més nervis i
duresa hi havia entre el personal. Després de la
desaparició dels directors d'orquestra externs, els
partits estigueren un poc descontrolats. No hi
havia més que un àrbitre, i per més «inri» jugava
amb un dels equips punters, però resulta que era un
dels organitzadors i alguna cosa havia de fer. Tot
se solucionà després d'un partit dur i disputat entre
els Averridors i Can Tronca, la vetllada acabà amb
una llarguíssima discussió que es resolgué amb
l'aportació d'un àrbitre per equip. Aquí s'acabà
l'arròs. Les coses començaren a rodar d'una

passem a parlar del final de la lligueta i de la fase
final. Un cop vist els quatre o cinc primers partits
les coses quedaren bastant clarificades tant per la
part alta com per la baixa. L'únic dubte era el quart
lloc: hi optaven el Club d'Esplai i els Quintos 89.
Al cap i a la fi tot es decidí al partit que els va
enfrentar. La balança es decantà cap als Quintos
89.

La lligueta quedà encapçalada pel gran
favorit, Can Tronca, seguit del Centre I, els Aver-
ridors i, des del meu punt de vista el millor equip,
els Quintos 89.

Les semifinals enfrontaren els Averridors
contra el Centre I i Can Tronca contra els Quintos

Quintos 89, guanyadors morals.

89. En principi tothom preveia una final entre Can Tronca i El Centre I, però els Averridors, en la seva semifinal, esborraren del camp el Centre I; realitzaren un partit excel·lent, el Centre I jugà un partit desastrós. La taca negra d'aquest partit fou la lesió de Miquel Punto -rompuda d'una costella-, que potser hauria pogut canviar el desenllaç del partit.

L'altra semifinal acabà amb la victòria mínima de Can

Tronca. Fou un partit molt disputat que l'equip dels Quintos 89 no mereixé perdre. Només una errada defensiva féu possible el pas de Can Tronca a la final.

El dia de la festa tingueren lloc el partit per al tercer i quart classificat i la gran final. El Centre I fou eliminat de la pista per un extraordinari conjunt, els Quintos 89, pel resultat de cinc gols a un -resultat d'escàndol, que encara hagués pogut ser més ampli-. La gran final fou una mica decebedora. Només a la segona part hi hagué un poc d'emoció. Els Averridors tornaren a plantejar un partit seriós i a punt estigueren de guanyar la final, només els falta una mica de sort i de tranquil·litat.

El quadre d'honor quedà de la manera següent:

Campió: Can Tronca.

Subcampió: Averridors.

Tercer: Quintos 89.

Quart: Centre I.

Màxim golejador: Ernest Pagès (15 gols), seguit de Guillem Pagès (10 gols) i de Biel Gomis (10 gols). Cal esmentar, per la meua part, l'únic gol aconseguit per una al·lota en un campionat de futbollet, que donà la victòria al seu equip, els Quintos 69, davant el Centre II, el de na Cati Gorreta. Enhorabona!

Porter menys golejat: Joan Beina (7 gols), seguit de Guillem Galmés (10 gols).

Equip més golejador: Quintos 89 (29 gols)

Trofeu a l'esportivitat: la Torre de l'Aigua.

La classificació de la lligueta fou la següent:

CAN TRONCA	7	5	2	0	24	7	12
CENTRE I	7	5	1	1	25	14	11
AVERRIDORS	7	5	0	2	18	16	10
QUINTOS 89	7	4	0	3	24	13	8
C. D'ESPLAI	7	4	0	3	20	10	8
QUINTOS 69	7	2	1	4	15	31	5
LA TORRE	7	1	0	6	17	32	2
CENTRE II	7	0	0	7	15	34	0

Quintos 89 — Centre I, 5-1, quin bany!

Passant al futbol de tercera, cal dir que encara és molt d'hora per parlar-ne, només duen vuit o nou entrenaments i dos partits no oficials amb equips externs. Dues coses tenim clares: entrenador nou, que sembla haver canviat de llibret al dels anys passats, i una gran quantitat de jugadors, cosa que pot ser un avantatge però també un inconvenient.

Per la festa el Sant Joan jugà contra el Petra. L'equip local efectuà un partit bastant desastrós, encara que al llançament de penal Joan Beina guanyà el II Trofeu Alhamar. El Sant Joan aleshores només duia tres o quatre entrenaments i evidentment les coses no sortiren així com el tècnic i la gent esperava, ja que el contrincant no era l'equip titular del Petra -hi havia molts de juvenils. Una cosa clara que demostrà aquest partit fou que el problema principal del Sant Joan és al

centre del camp, no sabem aguantar la pilota i sempre la tiram per endavant. Però, com és clar, aquest partit i els altres de la pre-temporada són simples exercicis per al tècnic Josep Ribes, cal conegui bé la plantilla que té.

El segon partit fou a Petra contra els seus juvenils. A Petra hi anaren tots els jugadors disponibles -una vintena- i l'encontre serví per fer més i més proves. El Sant Joan guanyà d'una manera més o menys fàcil per dos a zero.

Res ja veurem més endavant com prenen les coses, però sembla que hi ha molta feina per fer si es volen aconseguir fites més altes que aquests anys passats. Una cosa que sí cal remarcar de l'equip és la disciplina que hi ha al mig del camp, però això no basta.

E.C.

.....

El criat de casa bona
Si quan llueix, immòbil, li venia
un accés de singlot, dimitiria.

En condecorat
Fa, bell punt dues creus li han concedit,
contraccions per eixamplar-se el pit.

Josep Carner

ENTREVISTA A PEP RIBAS

Entrenador del Sant Joan

L'entrenador del Sant Joan d'enguany és en Pep Ribas, un vell conegut dels aficionats de la vila. Durant el descans d'un partit hem volgut parlar amb ell per als lectors de MEL I SUCRE sobre com veu l'actual equip que ell haurà de dirigir durant aquesta, tot just començada, temporada futbolística.

Primerament, ben vingut altre cop a l'esport sant-joaner. Enguany es compta amb una plantilla, de moment, molt àmplia, però com veus aquest equip a començament de temporada?

- L'equip, pel fet de ser tots joves del poble, el veig bé, bo en alguns aspectes i regular en uns altres, però estic segur que si feim feina es pot fer una bona campanya.

Estam segurs que si no és així no es deurà a una mala feina feta, ja que estam convençuts de la professionalitat de l'entrenador, però quins són els objectius que s'han plantejat?

- Per a mi l'objectiu és fer una bona temporada i estar als llocs davanters, però l'objectiu final és pujar de categoria, no cal oblidar que l'any passat l'equip va quedar a les portes de l'ascens i la directiva pareix que el vol, l'ascens, i nosaltres, jo i els jugadors, ho intentarem.

Creus que tens un equip compensat?

- Crec que sí, encara que ens fan falta davanters. Cal destacar, enguany, la incorporació d'en Gabriel Mas, *Gomis*, i intentarem que algun altre ocupi la demarcació de davanter ja que hi ha molts de mitjos.

Quins defectes principals has observat a l'equip?

- Home, defectes... Sí que he detectat una falta de companyonia. He vist grupets, potser deguts a la diferència d'edat, i és una cosa que n'he parlat seriosament amb la directiva. Vull parlar amb tots els jugadors i vull que ells parlin amb mi si hi ha qualche problema. el diàleg és fonamental per a la bona marxa de l'equip. Vull aconseguir formar un sol grup, sòlid, on hi hagi companyonia, és a dir, vull fer que l'equip sigui una pinya.

Enllaçant amb el que dius, una cosa que ha

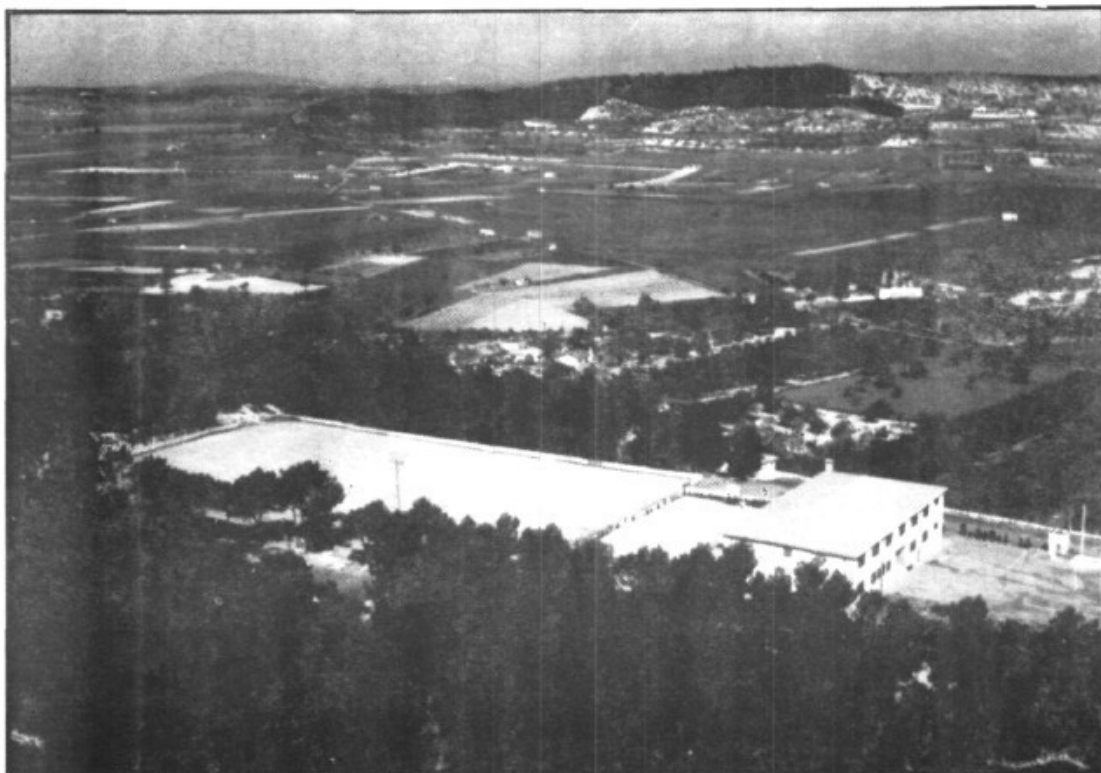

sorprès a alguns ha estat l'anàlisi que fas durant els entrenaments a dins les casetes amb cada un dels jugadors que han jugat el diumenge passat...

- És una cosa que crec que és necessària per mirar de corregir les errades comeses i el diumenge pròxim no tornar a caure en els mateixos errors. Intent ser un jugador més dins l'equip per així comentar les jugades amb els jugadors.

Ets un entrenador que a Sant Joan tens un prestigi ja que aconseguir, fa un parell d'anys, un gran equip de juvenils. No tens por de, si les coses no van bé, perdre aquest prestigi?

- Sempre he tengut ganes de tornar a entrenar a Sant Joan, i confii no perdre aquest prestigi.

Aquell equip de juvenils era un gran equip, hi havia bons jugadors i, a més, vaig trobar bona gent al darrera, em referesc a la directiva, on hi havia unes persones molt vàlides. Esper que també enguany la directiva m'ho posi bé i fer un bona temporada.

Alguns jugadors que tens ara varen jugar amb aquell equip, com veus la seva evolució damunt el camp?

- N'hi ha bastants que no juguen, però crec

que alguns d'aquells jugadors han quedat estancats, és a dir, juguen igual que jugaven en aquell temps, però t'he de dir que n'he trobat d'altres que m'han agradat molt, i així, juntant l'experiència d'uns i d'altres, esper que millorem i s'aconsegueixin alguns èxits.

Força i sort, i gràcies.

Arnau Company

FOTOS SASTRE

Fotos de carnet al moment

Carrer de Bellavista, 44-b
Sant Joan

"SA BANCA"

C/ Mestre Mas, 11
Tel. 52 60 66
SANT JOAN

BANCA MARCH

TOPONÍMICA SANTJOANERA: SON ESTEVE

Així és anomenada una partida de terra situada darrera les cases de Son Pericàs i limitada a llevant per Ca na Moreia i Ca n'Esteve, a ponent pels establits d'Horta i queda tancada al nord per Son Amadora i Son Pere Bauçà.

Molt parcel·lada, el seu conradís el travessa el torrent d'Horta, que recull les aigües de Son Comes, Hortí, Horta, Es Serral, Son Font: que juntament amb el torrent del Molí d'Aigocorren cap al Pont Setrú, on s'apleguen amb el d'Hortella Vell.

La data més antiga de Son Esteve que hem pogut localitzar¹ és del segle XVI: l'any 1514 es feren unes ordenances per a tota l'illa en què les autoritats mallorquines indicaven a cada vila el lloc on s'havia d'amarar el lli. El lli, abans de ser obrat ha de ser amarat. Generalment s'amarava dins basses i torrents, la qual cosa provocava la putrefacció de les aigües i conseqüentment l'aparició de certes malalties.

Pel que fa a Sant Joan, dia 15 de novembre de l'any esmentat abans es manava «que no gosen ni presumenquen amarar lli sino a la possessió de la Horta i la possessió de Nicolau Steve, els quals llocs estan a certa distancia de la vila».

L'any 1655² els propietaris de terres a Son Esteve eren els següents:

«Guillem Beusá, sort a Son asteve.

Pera Andreu Bausa de M., 1 cuarterada a Son esteva.

Onofre Falconer, la sort de Son esteve.

Pera Falconer, per Son esteva.

Pera Mayol Esteve, per Son Asteva 2.238 lliures.

Un forà, alou de Son Asteva: 30⁶ lliures.

Andreu Bausá de M., 1 cuarterada a Son esteva.

Rafel Miralles (?), 1 cuarterada de vinia a Son esteva.»

També està documentat al cadastre³ de l'any 1726. Cap el 1792⁴ trobam documentat que Son Esteve abans pertanyia a Fedelic de Ses Rotes —rotes de Son Rabassa—, així mateix algun bocí de son esteve, veinat del torrent, era també conegut amb el nom de torrent en Xesquet.

A les darreries del segle XIX⁵ els bocins que formaven Son Esteve i els seus propietaris eren els següents:

«K-169 Antoni Bauçà -Monjo- 96 destres.

K-158 Cosme Bauçà -Lligat- 1 Quartó 77 Destres.

K-144 Guillem Bauçà -Lligat Menor- 2 Quartons 66 Destres.

K-146 íd. 1 Quartó 90 Destres.

K-154 Gabriel Bauçà -Beina- 56 Destres.

K-148 Joan Bauçà -Arnavet- 2 Quartons 52 Destres.

K-156 Ramon Bauçà -Morei- 1 Quartó 45 Destres.

K-167 Simó Bauçà -Pansa- 96 Destres.

K-127 Francesc Barceló -Betlem- 1 Quartó 38 Destres.

K-159 Hereus de Jaume Barceló -Vell- 1 Quartó 76 Destres.

K-161 Joan Barceló -Des Pujol- 72 Destres.

J-64 Joan Barceló -Margoí- 1 quartó 38 Destres.

K-162 Ramon Barceló -Vell- 52 Destres.

K-168 Vda. Gerònima Bonet 86 Destres.

K-151 Llorenç Bonet -Saig- 69 Destres.

K-152 Bartomeu Bou -Miquelino- 64 Destres.

K-150 Gerònima Bover -Saig- 68 Destres.

K-136 Antònia Company -Pericassa- 1 Quartó 49 D.
 K-124 Pere Joan Fiol 1 Quartó 82 Destres.
 K-122 Mateu Font -De Vilafranca- 1 Quarterada 48 Destres.
 K-160 Antoni Ferragut -Mal- 72 Destres.
 K-165 Joan Florit -Matarino- 1 Quartó 14 Destres.
 K-175 Bàrbara Falconer -Xesqueta- 1 Quarterada 1 Quartó i 88 Destres.
 K-123 Francesc Falconer -Des Pollastres- 1 Quartó 69 Destres.
 K-126 íd. 2 Quarterades 3 Quartons 10 Destres.
 K-149 Gabriel Gual -De Son Gil- 1 Quartó 89 Destres.
 K-155 Miquel Gayà -Serral- 61 Destres.
 K-166 Ramon Gayà -De la posada d'Horta- 97 Destres.
 K-139 Gabriel Mas -Pallasso- 1 Quartó 22 Destres.
 K-125 Vda. Joana Aina Mas -Costella- 1 Quartó 96 Destres.
 K-157 Antoni Matas -Burjó- 2 Quartons 17 Destres.
 K-163 Miquel Matas de Antoni 1 Quartó 53 Destres.
 K-153 Guillem Mayol -Rosa- 76 Destres.
 K-164 Vda. Margalida Nigorra -Perusa- 1 Quartó 11 Destres.»

Com podem veure Son Esteve estava/està molt parcel·lat. Els bocins fluctuen entre una quarterada —tres bocins—, un quartó, mig quartó i cinquanta-dos destres el bocí més petit. De la seva extensió total, 6 quarterades 3 quartons i 42 destres, el 66% —és a dir 4 quarterades 34 destres— es dedicaven al cultiu de la vinya, aleshores la filoxera encara no havia fet acte de presència.

Cal destacar a tall de curiositat que els arbres que poblaven Son Esteve eren els següents: 31 figueres, 21 fruiters, 13 ametlers; 2 garrovers i 7 polls, aquests darrers ran del torrent.

No hem pogut esbrinar quan va desaparèixer o s'establí aquesta possessió, ni tampoc on estaven situades les cases, però no volem deixar d'exposar un dubte que ens lleva una mica la son, referent a la localització d'aquest antic topònim.

Al Còdex Català del Llibre del Repartiment de Mallorca⁶ trobam: «Aquestes són les alqueries les quals los homens de Tàrrega reberen del Senyor Rey per les lurs cavalleries en lo terme de Sixneu:

Rahal Sandatola .vi jo(vades).

Rahal Sant Esteve .vi jo(vades).

Rahal Nebze .v jo(vades)».

Aquest raval Sant Esteve és el component d'una sèrie de topònims formats amb noms de sants cristians o amb la paraula sant dins un conjunt toponímic majoritàriament àrabo-musulmà.⁷ És el cas, entre d'altres, de l'alqueria de Sant Martí (l'actual Sant Martí de Vilafranca) al mateix «juz de Sijnau-Batra», o l'alqueria de Sant Vicent, al «juz de Bulensa» (l'actual cala Sant Vicenç del terme de Pollença).

De Sant Esteve ja es commemorava la seva festa a Asia Menor des del segle IV. El seu culte es va estendre a partir de la troballa de les seves relíquies a Cafargamala (Jerusalem) abans del 415.

El portador de les relíquies, Orosi, quan tornava a Hispània procedent de Jerusalem va fer escala a Menorca a principis de l'any 417 i diposità les relíquies a l'església de Maó.⁸ Segons l'epístola del bisbe Sever,⁹ Orosi va convertir al cristianisme els jueus de l'illa i va transformar la sinagoga en basílica.

El seu culte es propagà ràpidament per tot Hispània i el nord d'Àfrica.

La menció d'aquest raval i d'altres al Llibre del Repartiment és una prova de l'existència de nuclis o comunitats cristianes a l'illa i concretament al «juz de Sijnau-Batra», abans de l'època àrabo-musulmana.

I aquí el nostre dubte: és el nostre Son Esteve l'antic raval Sant Esteve que repartí el rei en Jaume als homes de Tàrrega? Creiem que una acurada recerca de documentació antiga, la que disposam és del segle XVII, ens donaria una resposta sobre la identificació d'aquest raval. O potser no.

Francesc Canuto

Notes

1. Ramon Rosselló Vaquer: *Sant Joan segles XIII-XVI*. pàg. 44.

2. Arxiu Municipal de Sant Joan. Cadastre del 15 de setembre de 1665.

3. Íd. Cadastre de 1726.

4. Íd. Cadastre de 1792.

5. Íd. Amillament del 10 de maig de 1864.

6. Ricard Soto Company: *Còdex Català del Llibre del Repartiment de Mallorca*. pàg. 160.

7. Angel Poveda i Sánchez: *Notícies sobre noms de sants cristians a la toponímia àrabo-musulmana de Mayurqa*. pàg. 151.

8. Íd. pàg. 153.

9. Seguí Vidal: *La carta encíclica del Obispo Severo, Roma-Mallorca. 1937*. pàg. 151.

En el Centro de la Isla, EL CENTRO DE LA CONSTRUCCION. CERAMICAR

Desde ahora, el Centro de la Construcción de Mallorca. Porque a nuestra ya conocida fábrica de ladrillos, tejas, baldosas de barro cocido, bovedillas, bosells, etc. hemos inaugurado 1.800 m2. de amplias y modernas instalaciones íntegramente dedicadas a la exposición, venta y almacén de elementos para la construcción.

Cerámicas, aislamientos, sanitarios, pavimentos,... todo de primera calidad y más a su alcance que nunca, para ofrecerle el mejor de los Servicios. Por completo.

Así es hoy CERAMICAR. Estamos a la entrada de Vilafranca. Entre a conocernos. Le vamos a sorprender.

CERAMICAR S.A.
MATERIALES PARA LA CONSTRUCCION

Ctra. Palma, Km. 38. Tels. 560154-560615 - 07250 VILAFRANCA

TROSSOS

L'HERÀLDICA

L'heràldica és, segons la concissa definició de sir Anthony Wagner, citat per Martí de Riquer, "el sistemàtic ús d'emblemes hereditaris centrats en l'escut". L'heràldica neix al segle XII i, encara que no es pot precisar la data del primer veritable escut heràldic, a finals d'aquest mateix segle l'ús d'emblemes heràldics és estès per tot el món medieval.

Un escut heràldic es diferencia de les banderes i altres senyals d'identificació en el fet que, l'escut heràldic, és personal, denota una persona determinada o, si voleu, un cap de família. Mentre que una bandera, una ensenya, és un emblema col·lectiu, que denota tota una comunitat, tot un poble (per bé que en ocasions pot exercir les dues funcions alhora, com és el cas de les quatre barres vermelles sobre fons d'or usades pels comptes de Barcelona i que esdevingueren la bandera de la nació catalana).

L'heràldica neix estretament lligada a la guerra, en concret als cavallers i senyors medievals, els quals, armats de cap a peus amb l'armadura i l'elm que dificultaven el seu reconeixement per part dels vassalls, hagueren de fer ús d'emblemes personals, centrats en la part més visible de les armes - l'escut-, perquè els reconeguessin.

No hem de creure, però, que l'ús d'emblemes heràldics és patrimoni exclusiu de la noblesa i dels cavallers. Nombrosos burgesos, menestrals, pagesos, notaris, etc... ja tenen armes heràldiques a mitjan segle XIII, escassament cinquanta anys després dels primers escuts heràldics documentats pertanyents a nobles.

Les úniques condicions per tenir un escut heràldic propi són, en paraules de Martí de Riquer, que "s'ajusti a les anomenades lleis externes del blasó i no s'empari de les armes d'un compatrici". Les lleis externes del blasó són la prohibició "que un metall aparegui a l'escut al costat o a sobre d'un altre metall (or i argent), o una color al costat o a sobre d'una altra color (per exemple blau i roig), regla servada, amb excepcions, des dels primers temps de l'heràldica". Així doncs, no ens hem d'estranyar si cada llinatge, sigui menestral, pa-

El rei d'Aragó (Alfons el Magnànim), gran miniatura de l'Armorial equestre del Toisó d'Or, París.

gès, noble o d'il·lustres notaris, posseeix el seu propi escut heràldic, sovint amb modificacions (bandes, particions, inversions de metalls o colors...) per mor de les diferents branques de la mateixa família que, al llarg del temps, han anat canviant les armes de l'escut familiar per diferenciar-se dels pares o germans.

A Sant Joan no hi ha gaire exemples de reproducció d'escuts heràldics, al cap i a la fi és un poble petit. N'hem identificat uns quants (a Hortella, Horta, Son Brondo i la Bastida). Ens hi hem posat, però, suara, i no hem tengut temps de fer una recopilació més extensa de les armes heràldiques que hi pot haver a les cases del terme. Per això, si qualcú té notícia d'algun altre escut, li pregaríem que ens fes arribar la notícia per, d'aquesta manera, intentar completar -pel que fa a la quantitat- aquests breus apunts sobre l'heràldica a Sant Joan.

M.S.

HORTA

ELS ESCUTS D'ARMES

A les cases d'Horta, just al damunt de la porta d'entrada, hi ha esculpit en pedra l'escut de la família Llull: una mitja lluna amb les banyes cap avall. Segons els diferents armorials a l'abast, l'escut dels Llull es defineix de la següent manera: "en camp de gules un minvant d'or", és a dir, una mitja llunya groga sobre fons vermell, i així apareix reproduït a l'Armorial català de Tolosa.

L'escut té una cartella barroca i, a sota, s'hi pot llegir la paraula ANY, desgraciadament la xifra ha quedat tapada amb la construcció de la porxada que actualment ombrreja l'entrada de les cases.

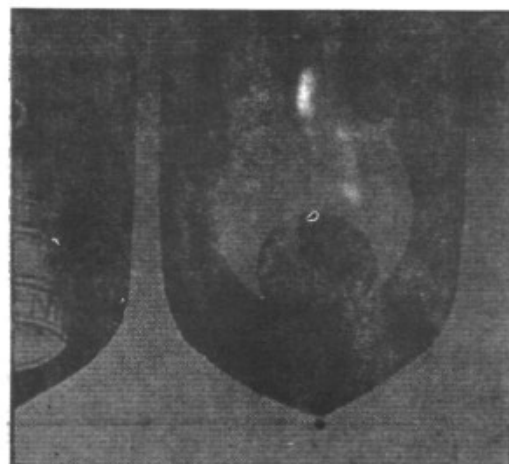
A la revista Documenta trobam notícies sobre la possessió d'Horta per part de la família Llull a finals del segle XVI; poques coses més sabem sobre aquest senyoriu, i no és la nostra intenció exhumar els arxius públics i privats per obtenir unes dades més precises.

Al Nobiliario Mallorquín, de J. M. Bover, trobam una breu descripció dels membres de la família Llull que més s'han destacat en la història de Mallorca: Ramon Llull, que vingué amb el Conquistador i fou un dels beneficiats amb el Repartiment; Ramon Llull i Heril, fill de l'anterior, famós i important erudit, escriptor, evangelitzador i màrtir, mort a Búgia el 1315; Antoni Llull i Ballester, savi, jurisconsult, doctor teòleg i preceptor de nobles... Molts altres membres de la família Llull han estat jurats, homes de lletres, consellers, etc. de les diverses institucions que hi ha hagut a Mallorca des de la Conquesta, a més de tenir càrrecs importants a les altres terres catalanes.

*Guillem Florit
Mateu Sastre*

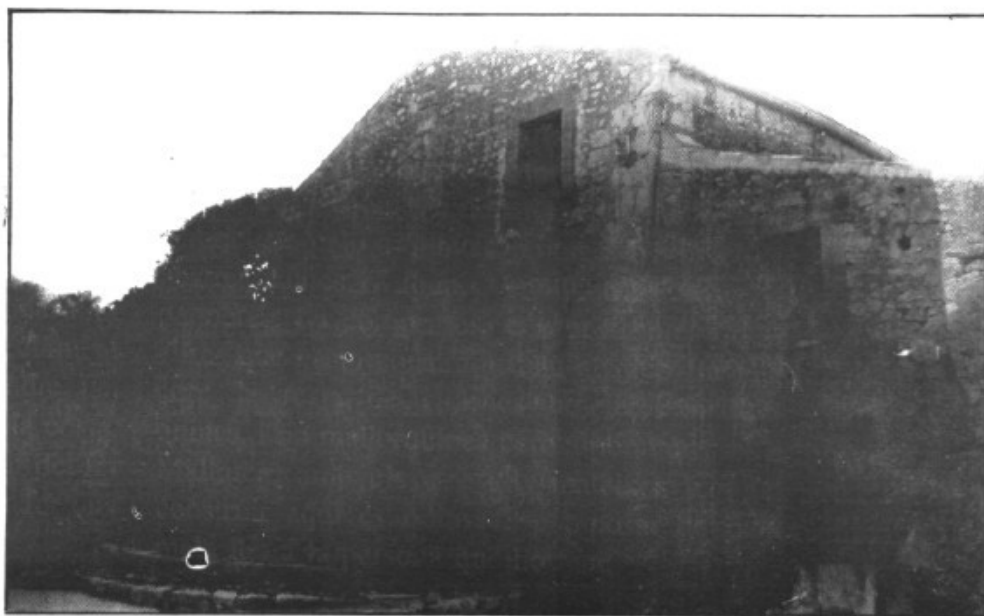

L'escut dels Llull, a l'entrada de les cases.

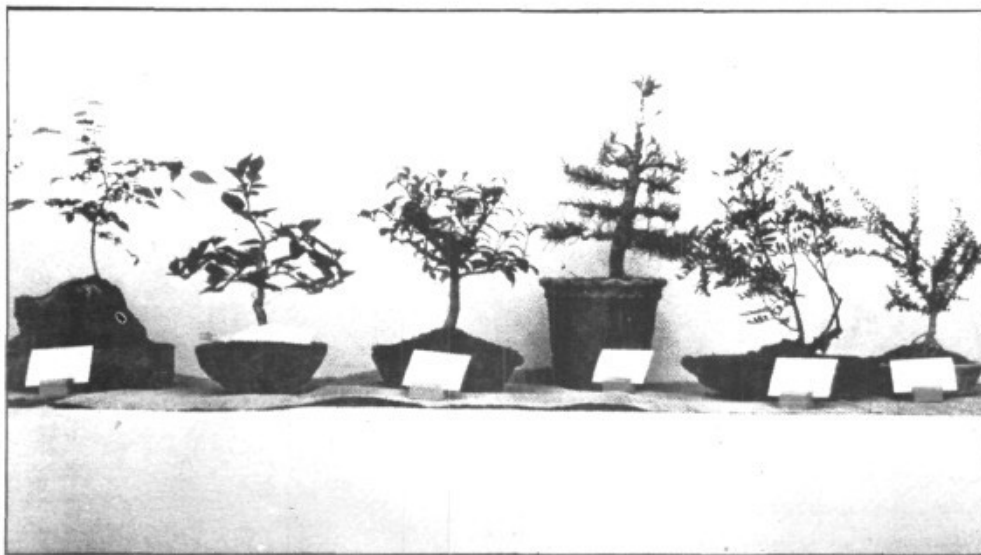

L'escut dels Llull, a l'Armorial català de Tolosa, segle XVI.

*Les
cases
d'Horta,
a Sant
Joan.*

ELS BONSAIS

La paraula *bonsai* ve del japonès i significa «arbre dins un cossioli». El principi del bonsai consisteix en el cultiu de determinades espècies d'arbres i arbusts dins recipients petits i molt poc profunds, els quals es sotmeten a una poda regular i, amb els anys, adquireixen una determinada forma.

El reduït creixement es deu a les dimensions del cossioli, el qual limita el creixement de les arrels i de la resta de la planta. També hi influeix, a més de la poda, la composició de la terra, les regades, el sol, el vent, etc...

Han passat quasi mil anys des que a l'antiga Xina va aparèixer el primer testimoni manuscrit de l'existència d'arbres cultivats segons el principi del bonsai. En alguns documents s'hi han trobat dibuixos de petits bonsais.

En aquella època tan sols els nobles i determinades personalitats religioses tenien dret a conèixer els secrets del cultiu del bonsai, secrets que eren transmesos de generació a generació i que només posseïen alguns iniciats.

El bonsai ha de ser entès com una pràctica relacionada amb les antigues religions d'Orient. L'home venerava la Naturalesa i en aquest context els arbres exercien un paper molt important.

Des de la Xina els secrets del cultiu del bonsai arribaren fins al Japó, on experimentà un gran auge i es produí el seu desenvolupament decisiu. També aquí foren els monjos i l'empera-

dor els que es dedicaren a aquest art als seus jardins privats. Amb el temps, el bonsai adquirí importància entre la població: a les cases i cabanes japoneses d'aspecte senzill el bonsai hi tenia un lloc ben determinat.

El bonsai és com un tros de Naturalesa i avui dia és utilitzat per molts de japonesos com a objecte de meditació. El Japó actual és el país tradicional del bonsai i és cada vegada més freqüent que aquests arbres nans siguin cultivats a balcons i terrasses com una simple ocupació del temps lliure. El bonsai ha conquistat també, com a *hobby*, un lloc important a Europa, naturalment el bonsai ocupa una posició singular entre les plantes de cossioli.

Allò que atreu a molta gent cap a l'art del bonsai és, segurament, la idea de poder-se ocupar durant anys d'una petita obra d'art viva, donar-li una forma pròpia amb el temps i deixar-la, potser un dia, a la següent generació com és costum al Japó.

A Mallorca hi ha uns 30 aficionats al cultiu del bonsai. Actualment hi ha dos clubs del bonsai, un a Palma i l'altra, de creació recent, a la comarca de Llevant. L'exposició que s'ha fet a Sant Joan només és el començament, ja que la gent que exposà els seus arbres només duen cinc o sis anys dedicats a aquesta afició.

Antoni Barceló, de Gossalba.

MIPER MANACOR

OFERTAS DEL 1 AL 14 DE SEPTIEMBRE

ALIMENTACIÓN

Albóndigas La Tila 425 grs.	173
Fabada La Tila 500 grs.	171
Paté de cerdo Munar 200 grs.	92
Paté de cerdo Munar 75 grs.	60
Aceitunas rellenas Rosselló 450 grs.	84
Patatas Crecs 200 grs.	105
Mayonesa Ybarra 215 grs.	92
Pastas sopa La Familia 250 grs.	48
Maria Dorada Artiach 900 grs.	220
Galletas Snap Jacks 300 grs.	105
Galletas Snap Jacks chocolate 250 grs.	137
Galletas Thistle Burton's 200 grs.	113
Smaks Kellogg's 500 grs.	295
Corn Flakes Kellogg's 500 grs.	265
Madalenas valencianas Dulce Sol 12 u.	114
Pandarines Dulce Sol 4 u.	118
Chocolate La Campana 150 grs.	85
Chocolate La Campana pack 4 u.	
+ bolsa regalo.	460
Cacao soluble Dama de España 500 grs.	157
Café soluble natural Marcilla 200 grs.	588
Café soluble descafeinado Marcilla 200 grs.	685
Nocilla instantánea 375 grs.	144
Café Brasilia pack 2 u. + bote	
cacahuets regalo.	308
Aceite Betis Plast. 1 l.	329

BEBIDAS Y LICORES

Zumo Pica 2 l.	93
Zumo Kas Brik 1 l.	126
Vino Baturrico	106
Vino Santa Espina	131
Vino Bach Rosado	298
Centenario Terry	636
Whisky Bell's	1.335
Vodka Stolichymaya 750 cc.	527
Bristol Cream 1 l.	631
Cava Segura Viudas	579
Cava Codorniu Extra	573

CHARCUTERÍA

Queso Campobello Oreado 1 kg.	995
Queso Campobello media curación 1 kg.	1.075
Queso Colinga 1 kg.	999
Jamón serrano S/h Oscar Mayer 1 kg.	1.290
Jamón extra Casademont 1 kg.	725
Paleta Remier Casademont 1 kg.	549
Salchichas Viena Purlom 4 u.	151
Jamón cocido extra Purlom sobres 150 grs.	200

CONGELADOS

Pescadilla Oliver 1 kg.	110
Rodajas mero Oliver 1 kg.	572
Calamar Peq. Oliver 1 kg.	190
Pizza La Cocinera (Romana, Atún, Paisana)	275
Pizza La Cocina (Margarita)	231
Varitas y delicias de merluza La Cocinera	164
Porciones de merluza La Cocinera	244
Calamar romana Fridesa 400 grs.	181

CREMERÍA

Yogur Danone sabores	24
Yogur Danone sabores (agrup. 8 unid.)	180

PERFUMERÍA Y LIMPIEZA

Champú Halo 1 l.	183
Gel Heno 1 l.	172
Hidratant's Pyn's dermo 1.250 cc.	321
Colonia Heno de Pravia 1 l.	330
Crema dental Close-up familiar 75 ml.	146
Suavizante Vernel 2 l.	159
Lejía Blanco lavadora 2 l.	78
Compresas Famosette 20 u.	123
Pañal Dodot niños/as T. grande 52 u.	1.232
Servilletas Marpel 100 u.	72
Papel higiénico Colhoger pack 4 u.	110

BAZAR

Cafetera automática R854/15 Moulinex	12
Microondas Dryster	25.860
Secador Lady Philips HL 4317	2.094
Aspirador Philips HR 6.300	10.970
Máquina afeitar Philips RED.HS 703	9.819
Máquina afeitar Philips RED.M 755	10.549
Por la compra de una máquina Philips le abonamos 2.000 pts. por su máquina usada.	

CALZADO

Deportivos caballero	1.500
Deportivos niño	1.350
Botas deportivas caballero	1.950

MENAGE

Juego cocina colgar	953
Nevera portátil Rodex 30 l.	2.132
Termo dosificador 1' 9 l.	1.344
Sartén Stella luxe 18 cm.	550
Sartén Stella luxe 20 cm.	740
Sartén Stella luxe 24 cm.	945

MATERIAL ESCOLAR

Mochila infantil niño/a	995
Baulito niño/a	890
Cartera infantil surtida	791
Cuaderno decorado t. cuarto	71
Cuaderno decorado t. folio	239
Cuaderno espiral t. cuarto	85
Cuaderno espiral t. folio	168
Carpeta decorada surtida	461
Cuaderno dibujo	49
Estuche escolar	178
Juego cuento, acuarelas, rotuladores y ceras	790
Juego 5 gomas borrar	44
Juego 3 rotuladores	185
Juego plastilina	143

TEXTIL

Camisones y batas señora	1.950
Pijama algodón señora	1.500
Gran oferta en toallas de baño a peso 1.300 pts./kg.	

mel i sucre, dolcet, dolcet

— Un bon amic meu m'ha passat un paper on hi ha anotades les absències dels regidors a les sessions plenàries des del juny de 1987 en què es va constituir l'actual ajuntament. Aquesta observació no es fa pels doblers que puguin cobrar els regidors, sinó per la mala imatge i la greu irresponsabilitat que això suposa cap als seus votants. Des de juny de 1987 fins a setembre de 1982, segons aquest observador, s'han celebrat 12 plenaris ordinaris i 15 d'extraordinaris. Per partits, les absències funcionen així:

- UM:	9
- PP:	16
- PDP:	16
- CDS:	8
- PSM:	3

i per regidors:

- J. Barceló:	0
- J. Matas Antich:	1
- J. Sastre:	3
- J. Matas:	4
- F. Bover:	5
- G. Mora:	5
- S. Florit:	8
- A. Gayà:	10
- A. Company:	16

— Les persones, de vegades, recorrem a la suspicàcia perquè t'hi obliguen davant davant. Mentre que a la resta dels diaris insulars s'anunciaven les dues exposicions que s'havien de celebrar durant les festes, al Diario de Mallorca, el corresponsal de Sant Joan únicament anunciava l'exposició organitzada per la Tercera Edat. Pel meu costat, no tenc res a dir pel que fa a aquesta exposició, ben al contrari, tot són alabances.

Però és que t'hi obliguen. Per què una sí i l'altra no? I no valen excuses com la que anunciava la màxima autoritat del poble, el qual afirmava que no sabia com prendria això d'una exposició de bonsais. Quasi cada any hi ha noves activitats i no es fan aquest tipus d'objeccions i, a més, després de l'èxit espectacular que tengué l'exposició - entre 1.800 i 2.000 persones hi passaren- sobren

ASOCIACION TERCERA EDAD

SANT JOAN

Por la presente se le convoca a Vd. a la Asamblea General Extraordinaria que celebrará la Asociación de la 3ª edad de San Juan el día 27 de Agosto de 1.989 a las 12,30 horas en el local de Cam Tronca.

ORDEN DEL DIA

- 1º.- Modificación de varios artículos de los estatutos.
- 2º.- Asuntos varios.
- 3º.- Ruegos y preguntas.

Sant Joan, a 12 de Agosto de 1.989

EL PRESIDENTE

totes les excuses. Tot per una suspicàcia cap al corresponsal que ni l'esmentà quan parlà del resultat de les festes.

— Les festes són un bon tema de xiu-xiu i de polèmica. El recent celebrat torneig de futbol n'és una bona mostra. Després d'un començament feble, així com anaven passant els partits i els dies la tensió s'acumulava i la violència sortia a damunt i a fora de la pista; tot i que sense arribar al nivell de tensió d'anys anteriors hi ha bones mostres d'això: els àrbitres que al principi s'encarregaven de jutjar els partits no duraren, ni de molt, tot el torneig -tot i una recompensa de 3.500 pessetes per partit- a causa de les pressions que havien de suportar -ens imaginam que per part de jugadors caparruts. A la recta final del torneig, varen haver de ser els jugadors dels propis equips els que s'hagueren d'encarregar de fer les feines d'àrbitre, creant suspicàcies entre la resta d'equips. M'imagín que tot això es deu a una gent que no sap anar per enmig i que el seu lloc és a ca seva i prou.

— La Missa segueix essent un dels actes tradicionals de les festes. Tot i això, la celebració d'aquesta amb la participació de les forces vives del poble ens recorda els vells temps que, esperem, ja no tornaran. A la celebració de la Missa, a més

d'assistir-hi la corporació municipal, hi eren presents la metgessa, el jutge de pau i el manescal, tal com fa vint anys.

— I passant a un altre tema, em referiré al parlament que es va fer al sopar de la Tercera Edat que tengué lloc a Can Tronca. Hi va haver gent que s'estranyà, d'altres que es pensaven assistir a un miracle, quan el president de l'Associació de Sant Joan va començar a parlar i ho va fer... en castellà.

perquè hi havia un munt de problemes burocràtics i el darrer perquè estava entre dos termes, però sempre se'n varen sortir sense haver de pagar un duro. Ara, aprofitant que el contractista habitual de l'ajuntament tenia les màquines per aquí, s'han despistat i han obert camí cap a Can Xinot, seguint el carrer de la Unió, on, per pura casualitat, la nostra primera autoritat hi té una petita propietat immobiliària. N'hi ha que neixen assortats i d'altres que ho fan estrellats.

De totes maneres, crec que és el que més li escau a un senyor que és militar jubilat i amb molts d'anys de gloriosa milícia. Encara que aquest senyor sigui santjoaner de tota la vida i quan juga a cartes digui "truc" i no "truco".

I seguint amb l'Associació de la Tercera Edat, ja ho vaig dir fa temps i ho tornaré a repetir, què passa amb tants d'homentages, excursions, sopars, etc...? Us ho diré: els polítics locals tenen clar que els 500 vots que aporten els jubilats a les eleccions del poble són massa importants perquè es difuminin per aquí i per allà. Per tant, res millor que tenir-los juntets i aplegadets i panxa plena.

- Duen una sortada grossa, sempre els toca quan hi ha rifes, els asfaltaren gratuïtament els camins de Calicant, Son Pericàs i el Rafal Aixat, camins que, per pura coincidència, qualche autoritat hi té la finca. Un perquè el pagava l'IRYDA, l'altre

- De bon de veres. Us ho contaré com ho vaig sentir: el lloc era la plaça de la Constitució, ben davant d'aquell rètol lluminós tan hortera que anunciava no se sap massa bé què. El dia era el vespre en què se celebrava la vetlada de balls regionals. Hi havia una rotlada d'unes deu persones, no molt pròximes ideològicament a l'actual govern municipal. La conversa anava sobre si era en català que no sabien escriure els qui havien redactat el rètol, o bé si era en castellà que tampoc no en sabien: "EDIFICI 3a EDAD", deia el rètol lluminós. No varen arribar a saber si havia de dir "Edifici 3a Edat", o bé "Edificio 3a Edad". Es varen quedar amb l'endarrer, com també es quedaren amb l'endarrer de saber on era l'edifici que s'anunciava.

Joan Bauçà

AGENDA - SETEMBRE

Natalicis

Margalida Comes Matas (14-08-89)

Bernat Ramon Coampany (27-08-89)

Defuncions

Noces

Apotecaries de Guàrdia

Setembre (Diumenges)

Dia 3: Petra

Dia 10: Sant Joan

Dia 17: Vilafranca

Dia 24: Petra

Benzineres

De dia i de nit:

Viñas (Manacor, crta. d'Artà)

Febrer (Manacor, crta. de Felanitx)

Diumenges:

Viñas (Manacor, crta. d'Artà)

Febrer (Manacor, crta. de Felanitx)

Marratxí (Inca, crta. de Palma)

Estelrich (Can Picafort, crta. d'Artà)

El Molinar (Palma, Ramonell Boix)

Prohema (Campos)

Festivitats del mes

Dia 12: Mare de Déu de Lluc

Dia 15: Mare de Déu dels Dolors

Dia 21: Sant Mateu

Dia 24: Mare de Déu de la Mercè

Dia 26: Sant Cosme i Sant Damià

Dia 27: Sant Vicenç de Paül

Dia 29: Sant Miquel, Sant Gabriel i Sant Rafel

Dia 30: Sant Jeroni

Esdeveniments del mes

Palma: Balears Nàutica (del 21 al 25)

Petra: Fira (dia 16)

Binissalem: Fira del Vermar (dia 22)

Bunyola: Festival de Música (dia 23)

Santa Margalida: Festes de la Beata

Signes del Zodíac

Àries: Normalaitza la teva situació, perquè tots els canvis et perjudicaran.

Taure: La teva salut perilla, la resta normal.

Bessons: Seguiràs dins la desastrosa línia habitual.

Cranc: No siguis tan suspicax.

Lleó: Alerta als revessos sentimentals, ves amb compte.

Verge: Cuida molt l'economia..

Balança: Veuràs la llum del problema que t'angoixa.

Escorpi: Els assumptes sentimentals t'amargaran la vida.

Sagitari: Serà un més normalet, però mira't la salut.

Capricorn: Tens un bon moment, aprofita'l.

Aquari: En tot estaràs com peix dins l'aigua.

Peixos: Bé, i aniràs millorant.

Telefons d'interès

Bombers: 55 00 80

Metge: 56 03 64 / 28 13 13 (Busca 1179)

Centre Sanitari: 52 63 11

ATS: 52 60 61

Ambulància Montuiri: 64 61 86

GESA: 55 41 11

Ajuntament: 52 60 03

Apotecaria: 52 62 52

Consell Insular: 72 15 05

Govern Balear: 46 34 50

Centre Meteorològic: 26 46 10

Guardia Civil: 56 00 27

OCB: 72 32 99

SIAC: 900-321 321

El Temps

Pluviometria:	G. Company	J. Roig
Juliol:	15'7	
Agost:		
Dia	10:	4'3
	21:	1'7
	31:	72'7
		12

La Lluna

Nova de dia 1 a dia 8.

Creixent de dia 9 a dia 15.

Plena de dia 16 a dia 22.

Minvant de dia 23 a dia 29.

Nova dia 30.

Previsió del Temps

Dia 24 comença la Tardor, o primavera d'Hivern.

Temps bo, clar i calorós, sobretot fins a mitjan mes. La segona quinzena hi haurà núvols tempestuosos i plourà qualche dia. Temperatures altes fins a finals de mes.

Agenda Esportiva — Setembre

Futbol 3 Regional B (partits a Sant Joan)

Dia 24: Sant Joan — Altura

POEMES MENORS PER A NINES

He sortit d'una pastisseria
menjant un cocarroi de pasta dolça
i una al-lota que passava
m'ha mirat

amb cara de poma ensucrada
com si hagués vist l'home

de la seva vida.

Salvador Bonet Fernández (Revista Gafas Oscuras)

Les autoritats escoltant la veu del seny. El president Canyelles és a darrere l'oradora.

Els ciclistes preparant l'esprint i amb cara de cansats.

La prova reina de la ginkana. Hi ha gent que és capaç de fer qualsevol cosa per guanyar.

